VIQUIPÈDIA

Chocho

El **chocho**, **chocholteca**, **chuchon** o **chochon**, és una llengua otomang que es parla en les localitats de Santa María Nativitas, San Juan Bautista Coixtlahuaca, San Martín Toxpalán i San Miguel Tulancingo a Oaxaca.

Chocho	
ngigua	
Tipus	llengua, llengua viva i llengua severament amenaçada
Parlants	
616 (2005)[1] principalment a Mèxic	
Rànquing	-
Parlat a	Oaxaca
Autòcton de	Oaxaca
Classificació lingüística	
Otomang Otomang oriental llengües popolocanes Chocho	
Característiques	
Sistema d'escriptura	alfabet llatí
Institució de normalització	SEP
Nivell de vulnerabilitat	4 en perill sever
Codis	
ISO 639-2	coz
ISO 639-3	coz (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=coz)
Glottolog	choc1279 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/choc1279)
Ethnologue.com	coz (http://www.ethnologue.com/language/coz)
IETF	coz
Endangeredlanguages.com	3458 (http://www.endangeredlanguages.com/lang/3458)

Contingut

Classificació

Estatus oficial

Variants

Fonologia
- Vocals
- Qualitat de les vocals
- Consonants
- Tons

Característiques

Referències

Bibliografia

Classificació

El chocho és una llengua que al costat del popoloca pertany al grup chocho-popoloca i aquest a les llengües popolocanes pertanyent al gran tronc otomang.[2]

Estatus oficial

Aquesta llengua juntament amb totes les llengües indígenes de Mèxic i l'espanyol van ser reconegudes com a "llengües nacionals" gràcies a la *Ley General de Derechos Lingüísticos de los Pueblos Indígenas* promulgada l'any 2003.

Variants

D'acord amb l'INALI, existeixen tres variants:[3]

1. **Chocho de l'est** o **Ngiba**, parlat per unes 180 persones a Ocotlán, San Miguel Tulancingo, San Francisco Teopan, etc.

2. **Chocho de l'oest** o **Ngigua**, parlat per unes 62 persones a San Miguel Huautla, Santa María Nativitas.
3. **Chocho del sur** o **Ngiba**, parlat per unes 200 persones a San Juan Bautista Coixtlahuaca, i en una localitat de San Miguel Chicahua.

Fonologia

Les taules següents contenen els fonemes de l'idioma chocho.[4]

Vocals

	Anterior	Central	Posterior
Tancada	i		u
Mitjana	e		o
Oberta		a	

Qualitat de les vocals

El chocho compta amb cinc vocals bàsiques. Cadascuna d'elles pot ser nasal [ã]. També tenen vocasls orals i nasals glotalitzades [aʔ], [ãʔ], [aʔa] y [ãʔã].[4]

Consonants

	Bilabial	Labiodental	Dental	Alveolar	Post-alveolar	Retroflexa	Palatal	Velar	Glotal
Oclusiva	p b			t d				k g	ʔ
Fricativa		f	θ	s z	ʃ ʒ	ʂ ʐ		x	
Africada				t͡s	t͡ʃ	t͡ʂ			
Nasal	m	n							
Vibrant múltiple				r					
Vibrant simple				ɾ					
Lateral				l					

Tons

L'idioma chocho, igual que altres llengües otomang, és una llengua tonal. Té tres tons bàsics. El to 3 és alt; 2 és to mitjà i 1 és to baix.

3 (á)
2 (ā)
1 (à)

Compta amb tres tons de contorn:

To alt descendent [â]
Tons mitjà ascendent [aá]
To baix ascendent [ă]

Característiques

Quant a la seva alineament morfosintàctic és una llengua de tipus actiu-inactiva, on l'ús de pronoms i el tractament de subjecte d'una oració intransitiva depèn del significat d'aquest verb.

Referències

1. INEGI, 2005 (http://www.inegi.org.mx/prod_serv/contenidos/espanol/bvinegi/productos/censos/poblacion/poblacion_indigena/leng_indi/PHLI.pdf), pàgina 41.
2. Lewis, M. Paul. *Ethnologue: Languages of the world* (http://www.ethnologue.org/ethno_docs/distribution.asp?by=size) (en anglès). 6a. Dallas, Texas: SIL International, 2009.
3. INALI. «Chocholteco (http://www.inali.gob.mx/clin-inali/html/v_chocholteco.html#1)». *Catálogo de las lenguas indígenas nacionales: variantes lingüísticas de México con sus autodenominaciones y referencias geoestadísticas*, 2008.
4. Mock, Carol C. «Los casos morfosintácticos del chocho (http://revistas.unam.mx/index.php/antropologia/article/download/16504/pdf_89)». *Anales de antropología*, 19, 20, 1982, pàg. 345-378 [Consulta: 19 juliol 2012].

Bibliografia

- Belmar, Francisco. *Idiomas indígenas del estado de Oaxaca. El chocho* (http://archive.org/stream/idiomasindigena00librgoog#page/n7/mode/2up), 1899.
- Veerman-Leichsenring, Annette. *Gramática del chocho de Santa Catarina Ocotlán, Oaxaca*. Leiden, Países Bajos: CNWS Publications, 2000. ISBN 978-90-5789-038-3.

Obtingut de «https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Chocho&oldid=23883565»

La pàgina va ser modificada per darrera vegada el 26 juny 2020 a les 02:04.

El text està disponible sota la Llicència de Creative Commons Reconeixement i Compartir-Igual; es poden aplicar termes addicionals. Vegeu les Condicions d'ús. Wikipedia® (Viquipèdia™) és una marca registrada de Wikimedia Foundation, Inc.